

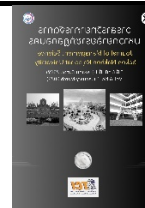
ISSN: 2774-0390 (Online)

วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Journal of Management Science, Sakon Nakhon Rajabhat University

Homepage: <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMSSNRU>

e-mail: jmssnru@gmail.com

แนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัด

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8

Management guidelines for service units within special education centers

under the Office of Special Education Administration Group 8

สุมณฑา บิลเดช¹, สุนทรี วรรณไพเราะ^{2*}

Sumonta Bindate¹, Suntaree Wannapiro^{2*}

^{1,2} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

^{1,2} Faculty of Education, Thaksin University

Corresponding author's e-mail: 671997006@tsu.ac.th¹, suntaree@tsu.ac.th^{2}

Received: October 29, 2025

Revised: November 20, 2025

Accepted: November 25, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ 2) เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ 3) เพื่อประมวลผลข้อเสนอแนะการบริหารจัดการหน่วยบริการ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอนศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 8 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ จำแนกตามตัวแปร อายุ และประสบการณ์ปฏิบัติงาน ภาพรวมแตกต่างกัน ยกเว้นตัวแปร วุฒิการศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ด้านบริหารงานวิชาการ ควรเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ โดยเฉพาะการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นเฉพาะความพิการ การดำเนินงานที่มุ่งเน้นการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) เป็นการเสริมสร้างพัฒนาการตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ ด้านบริหารงานบุคคล ควรมีเป้าหมายเพื่อจัดหาและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ วางแผนอัตรากำลังให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละพื้นที่ ด้านบริหารงานแผนงานและงบประมาณ ควรยึดหลักทางการเงินที่โปร่งใส ใช้ระบบสารสนเทศมาช่วยเพิ่มความถูกต้องและลดความซ้ำซ้อน และด้านบริหารงานทั่วไป ควรดูแลอาคาร

สถานที่ ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและปลอดภัย ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ และการเตรียมความพร้อมต่อเหตุฉุกเฉิน

คำสำคัญ: การบริหารงานหน่วยบริการ, ศูนย์การศึกษาพิเศษ

Abstract

This study aimed to 1) examine the management guidelines for service units within special education centers; 2) compare the management guidelines for service units based on selected personal and organizational variables; and 3) synthesize practical recommendations for enhancing the management of service unit within special education centers. A mixed-method design was employed. The sample consisted of 242 administrators and teachers from Special Education Centers in Cluster 8 during 2025 academic year. The research instrument included questionnaire and semi-structured interview. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, t-tests, and one-way ANOVA, while qualitative data from interviews were analyzed through content analysis. The findings revealed that 1) the overall management guidelines for service units were at a high level; 2) statistically significant differences were found in the management guidelines when categorized by age and work experience. However, no significant differences were observed based on educational background; and (3) the synthesized recommendations for academic administration prioritize enhancing learning quality through the development of Individualized Education Plans (IEPs) tailored to specific disabilities. Early Intervention (EI) services are emphasized to foster developmental growth from birth or immediately upon the identification of disabilities. Personnel administration should prioritize recruiting and developing qualified staff while aligning workforce planning with the specific needs of students in each area. Planning and budget administration should emphasize transparency, accountability, and the use of information systems to enhance accuracy and reduce operational redundancy. Finally, general administration should ensure that physical facilities and learning environments are accessible, inclusive, and safe, with preparedness for emergency situations.

Keywords: service unit administration, special education center

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 ระบุว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพเป็นระยะเวลา 12 ปี โดยไม่มีค่าใช้จ่าย” ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนจนถึงการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้บุคคลทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาค โดยเฉพาะบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือผู้ที่มีความพิการ ทูพพลภาพ และด้อยโอกาส ต้องได้รับสิทธิในการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) อีกทั้งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2556 ได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาไว้ในมาตรา 5 ระบุว่า คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้ 1) ได้รับ

การศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น 3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 2551)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาสำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส โดยมุ่งให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ เสมอภาค เท่าเทียมและสามารถพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสม สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส โดยดำเนินงานผ่านหน่วยงานในสังกัด ได้แก่ โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ รวมทั้งทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อให้การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีคุณภาพ ครอบคลุมและทั่วถึง (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560)

ศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต โดยให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) การบำบัดฟื้นฟู การจัดสื่อ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก และการอบรมให้แก่ผู้ดูแลและบุคลากรในชุมชน เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษ และศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา มีการจัดตั้งหน่วยบริการ 15 อำเภอ เพื่อให้เด็กพิการในพื้นที่สามารถเข้าถึงบริการทางการศึกษาได้อย่างสะดวก ทั่วถึง และมีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม จากรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยบริการประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่ายังมีข้อจำกัดทั้งด้าน การบริหารงาน วิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารแผนงานและงบประมาณ และการบริหารทั่วไป โดยเฉพาะด้านความพร้อมของสถานที่ งบประมาณ บุคลากรเฉพาะทาง และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการให้บริการแก่เด็กพิการในพื้นที่ (ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา, 2566)

จากเหตุผลดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยบริการภายใต้ศูนย์การศึกษาพิเศษมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8” เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาระบบบริหารจัดการหน่วยบริการให้มีความเข้มแข็ง สามารถตอบสนองต่อความต้องการของคนพิการได้อย่างทั่วถึง เสมอภาค เท่าเทียมและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8
2. เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 จำแนกตามตัวแปร อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ปฏิบัติงาน
3. เพื่อประมวลผลข้อเสนอแนะการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8

การทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ตามโครงสร้างการบริหารงาน สรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

ความหมายของหน่วยบริการ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560) ได้ให้ความหมายของหน่วยบริการไว้ว่า หน่วยบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมแก่คนพิการทางการศึกษาทั้ง 9 ประเภท ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ จัดตั้งขึ้นในพื้นที่ใกล้บ้านเพื่อลดข้อจำกัดในการเดินทางมารับบริการของเด็กพิการ ตลอดจนสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยมีโครงสร้างการบริหารงานของหน่วยบริการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ รุ่งชัชดาพร เวระชาติ (2566) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานร่วมกับครูและบุคลากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ ครอบคลุมถึงการจัดทำหลักสูตร การสอน จัดทำสื่อ การวัดและประเมินผล รวมถึงการส่งเสริมวิชาการ ทั้งนี้ งานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะส่งผลโดยตรงต่อมาตรฐานและคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนปรับตัว และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขตามเป้าหมายของการศึกษา

ความหมายของการบริหารงานบุคคล รัตนา กลุ่มแก้ว และคณะ (2564) ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลไว้ว่า มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหาร มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณมุ่งเน้นผลงาน การจัดผลประโยชน์จากทรัพย์สินของโรงเรียน รวมทั้งจัดทำรายได้จากการบริการมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน

ความหมายของการบริหารแผนงานและงบประมาณ สุชาติพิทย์ ภูธรธรมะ (2565) ได้ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณไว้ว่า การกำกับติดตามการใช้จ่ายเงินให้สอดคล้องกับแผนงานหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติเพื่อป้องกันการรั่วไหล โดยการควบคุมการเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบตามระเบียบที่หน่วยงานกำหนดอย่างมีระบบในการใช้จ่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างถูกต้อง

ความหมายของการบริการงานทั่วไป สุพิชา คิตคำ (2566) ได้ให้ความหมายของการบริการทั่วไปไว้ว่า การดำเนินงานด้านสนับสนุนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการให้บริการและจัดการข้อมูลสารสนเทศในทุกระบบของสถานศึกษา แม้ไม่ใช่งานหลักแต่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารการศึกษา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกรอบเนื้อหาแนวทางการบริหารจัดการ โดยนำหลักการดำเนินงานของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารแผนงานและงบประมาณ และ 4) การบริหารทั่วไป

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน ด้วยตนเอง ตามประเด็นในแบบสัมภาษณ์ โดยระหว่างการสัมภาษณ์ได้จัดบันทึกสาระสำคัญและประเด็นที่น่าสนใจ รวมทั้งบันทึกเสียงเพื่อความถูกต้อง หลังการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลเพิ่มเติมทันที เช่น ลักษณะท่าทางและน้ำเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์ตามที่สังเกตเห็น พร้อมทั้งถอดความข้อมูล ตรวจสอบความสมบูรณ์และความชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสำหรับการวิเคราะห์เชิงลึกต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน นำมาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 จำนวน 5 คน มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ในภาพรวมและรายด้าน

1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ในภาพรวมและรายด้าน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ

ด้าน	แนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	การบริหารงานวิชาการ	4.44	.47	มาก
2	การบริหารงานบุคคล	4.41	.43	มาก
3	การบริหารงานแผนงานและงบประมาณ	4.32	.51	มาก
4	การบริหารงานทั่วไป	4.44	.50	มาก
	ภาพรวม	4.40	.41	มาก

จากตาราง 1 พบว่าครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 มีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .41) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .50) รองลงมาคือ การบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .47) การบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารแผนงานและงบประมาณ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .51)

ตาราง 2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 จำแนกตามอายุ

แนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. การบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.637	.879	3.967**	.009
	ภายในกลุ่ม	238	52.739	.222		
	รวม	241	55.376			
2. การบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	2.333	.778	4.361**	.005
	ภายในกลุ่ม	238	42.439	.178		
	รวม	241	44.772			
3. การบริหารงานแผนงานและงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	.091	.030	.111	.953
	ภายในกลุ่ม	238	64.947	.273		
	รวม	241	65.039			
4. การบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	3	1.826	.609	2.444	.065
	ภายในกลุ่ม	238	59.299	.249		
	รวม	241	61.125			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.491	.497	2.888	.036
	ภายในกลุ่ม	238	40.965	.172		
	รวม	241	42.456			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 จำแนกตามอายุ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 3 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 จำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน

แนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. การบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.828	1.414	6.432**	.002
	ภายในกลุ่ม	239	52.547	.220		
	รวม	241	55.376			
2. การบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	2.544	1.272	7.199***	.001
	ภายในกลุ่ม	239	42.228	.177		
	รวม	241	44.772			

ตาราง 3 (ต่อ)

แนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
3. การบริหารงานแผนงานและงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	2	.410	.205	.758	.470
	ภายในกลุ่ม	239	64.629	.270		
	รวม	241	65.039			
4. การบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	2	2.301	1.150	4.674**	.010
	ภายในกลุ่ม	239	58.824	.246		
	รวม	241	61.125			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.611	.806	4.714**	.010**
	ภายในกลุ่ม	239	40.845	.171		
	รวม	241	42.456			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 จำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และด้านบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาต่อแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8

ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้จากการจดบันทึกเสียงแล้วถอดความ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อความเกี่ยวกับการแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ได้ให้ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์แยกเป็นประเด็นในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารงานวิชาการ การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารวิชาการในศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อให้ผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างเต็มที่ พร้อมส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน อีกทั้งยังเน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และครู เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 2 การบริการงานบุคคล “บุคลากรคือหัวใจขององค์กร” การบริหารงานบุคคลจึงมุ่งวางแผนอัตรากำลังและสรรหาผู้ที่มีคุณภาพให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนพิการ ควบคู่กับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งด้านวิชาชีพและจิตวิญญาณของความเป็นครู รวมถึงการสร้างระบบแรงจูงใจ การยกย่องเชิดชูเกียรติ และการส่งเสริมวิทยฐานะ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ ความผูกพันต่อองค์กร และยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร

ด้านที่ 3 การบริหารงานแผนงานและงบประมาณ การบริหารงบประมาณต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเชื่อมโยงกับเป้าหมายทางวิชาการและแผน IEP ของผู้เรียนพิการ โดยใช้แนวทางการบริหารการเงินเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้ทรัพยากร ทั้งนี้ยังมีการระดมทุนจากภาคีเครือข่าย ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมงบประมาณภาครัฐ ทำให้การดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษมีความยืดหยุ่นมากขึ้น

ด้านที่ 4 การบริหารงานทั่วไป มุ่งเน้น “ความปลอดภัยและความสะดวกในการเข้าถึงบริการ” ของผู้เรียน พิจารณาเป็นสำคัญ โดยยึดหลักการบริหารความเสี่ยงรอบด้าน ทั้งด้านกายภาพ สุขภาพ และจิตใจ พร้อมสร้างความร่วมมือกับท้องถิ่น ชุมชน และหน่วยงานความมั่นคงในการดูแลพื้นที่ให้ปลอดภัยและเหมาะสมต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการสื่อสารประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความยั่งยืนของหน่วยบริการ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไป มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ด้านอื่น ๆ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ ตามลำดับการที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษมีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ โดยกำหนดนโยบายให้ศูนย์การศึกษาพิเศษทุกแห่งจัดหาสถานที่และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้ง 9 ประเภทความพิการ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและการเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูผู้สอนหรือครูที่เลี้ยงอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชำนาญ ทวีทอง (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา กลุ่ม 7 ผลวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีตัวแปรอายุต่างกัน โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านงานธุรการ ด้านงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านงานกิจการนักเรียน ด้านงานประชาสัมพันธ์ ด้านงานเทคโนโลยี และด้านงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยวรรณ สร้อยวรากล และนวรรตน์ ไชยมภู (2566) ได้ศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนรวมทั้งฝ่ายบริหารของโรงเรียนมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงกับความรู้ความสามารถและความถนัดของแต่ละคนสนับสนุนส่งเสริมให้ครูสามารถปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จ

2. ผลการเปรียบเทียบแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 จำแนกตามอายุ และประสบการณ์ปฏิบัติงาน อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ความแตกต่างของช่วงอายุของครูมีผลต่อแนวทางการบริหารจัดการศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยครูรุ่นใหม่มักเปิดรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการดำเนินงาน ขณะที่ครูอาวุโสให้ความสำคัญกับระบบระเบียบ และความต่อเนื่องของงาน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดช่องว่างระหว่างวัยและทฤษฎีการพัฒนาวิชาชีพ

ครู จึงควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครูต่างรุ่น เพื่อผลานความคิดสร้างสรรค์กับประสบการณ์ให้เกิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยวรรณ ศรีอวยวรากุล และนวรรตน์ ไชวมภู (2566) ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมไม่มีความแตกต่าง หากพิจารณารายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของจริยา พวงจีน และสุกัญญา สุदारารัตน์ (2567) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของฟาติฮะห์ บินแวมะยิ (2565) ได้ ศึกษา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษา พิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็น ในภาพรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ จำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน โดย ภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 และ .001 การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ความแตกต่างด้านประสบการณ์การทำงาน ส่งผลต่อทัศนคติและความเข้าใจในการบริหารจัดการหน่วยบริการการศึกษาพิเศษ โดยครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีมีมุมมองเชิงบริหารที่รอบด้านและมั่นคงกว่า ขณะที่ครูที่มีประสบการณ์น้อยยังอยู่ในช่วงปรับตัวและเรียนรู้ กระบวนการทำงาน ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการสั่งสมประสบการณ์และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวารภรณ์ จิต ชาญวิชัย และคณะ (2566) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ สำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสุดา แสงไกร และคณะ (2565) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบัญญัติ ศรีเรืองชัย และรัตนฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย (2567) ได้ศึกษาเจตคติของครูที่มีต่อสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดมัธยมศึกษาในจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่น่าสนใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ดังนี้

1. การบริหารงานการศึกษาพิเศษที่เน้นความยืดหยุ่นตามบริบทของพื้นที่ โดยเฉพาะแนวคิดการบริหาร จัดการแบบบูรณาการเชิงพื้นที่ (area-based integrated management) ซึ่งการบริหารจัดการศูนย์การศึกษาพิเศษ ไม่สามารถใช้รูปแบบเดียวกันได้ทุกพื้นที่ เนื่องจากบริบททางสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากร และความมั่นคงในแต่ละ จังหวัดแตกต่างกัน การบริหารจึงควรมีความยืดหยุ่นและใช้แนวทางแบบมีส่วนร่วม โดยผสมผสานการบริหารภายใน ศูนย์กับการสนับสนุนจากชุมชนและภาคีเครือข่ายในท้องถิ่น เพื่อให้การจัดการศึกษาพิเศษตอบสนองต่อ ความต้องการจำเป็นเฉพาะของผู้เรียนอย่างแท้จริง

2. แนวคิดเชิงนโยบาย “สมดุลระหว่างมาตรฐานกลางกับบริบทท้องถิ่น (centralized policy – localized

Implementation)” ซึ่งเป็นแนวทางใหม่ในการพัฒนาศูนย์การศึกษาพิเศษให้มีมาตรฐานร่วมกัน สามารถปรับใช้ตามความแตกต่างของพื้นที่อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษแบบมีส่วนร่วม การบูรณาการความแตกต่างเชิงพื้นที่ในการบริหารจัดการ เพื่อการพัฒนาหน่วยบริการรวมถึงคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนส่งเสริมการจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการจริงของหน่วยบริการ ควรมีการวิเคราะห์ความจำเป็นและลำดับความสำคัญของงบประมาณในแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน โดยอิงตามข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบสนับสนุนด้านครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ให้ครบถ้วนและทันสมัย มีการจัดหาครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการดำเนินงานและการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะเทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้เฉพาะทาง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำระบบสารสนเทศและการบริหารงบประมาณเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการติดตามและประเมินผล พัฒนาระบบติดตามงบประมาณด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถตรวจสอบการใช้จ่ายได้อย่างโปร่งใส มีความถูกต้อง และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลทางการเงิน รวมทั้งใช้ข้อมูลจากระบบดังกล่าวในการวางแผนและปรับปรุงการบริหารงบประมาณในระยะต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษในกลุ่มสถานศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ และพัฒนาเป็นแนวทางกลางที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั่วประเทศ

2.2 ควรพิจารณาการทำวิจัยที่เน้นผลลัพธ์ของการบริหารจัดการต่อผู้เรียนพิการโดยตรง เช่น การพัฒนาศักยภาพ การปรับตัวในสังคม หรือคุณภาพชีวิต เพื่อเชื่อมโยงผลการบริหารจัดการกับผลลัพธ์ทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- จรรยา พวงจัน และสุกัญญา สุदारรัตน์. (2567). ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา นครพนม. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 4(4) 561-576.
- ชำนาญ ทวีทอง. (2566). การบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา กลุ่ม 7. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บัญชา ศิริเรืองชัย และรัตนฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย. (2567). เจตคติของครูที่มีต่อสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดมัธยมศึกษาในจังหวัดราชบุรี. *วารสารมณีเศรษฐาราม วัตจอมมณี*, 7(6), 970-987.

- ปิยวรรณ สร้อยยวรากุล และนวรรตน์ ไชยมณี. (2566). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5(8), 1069–1078.
- รัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 1–90.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1–23.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545. (2545). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก. หน้า 1–23.
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. (2551). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125 ตอนที่ 28 ก. หน้า 3–4.
- ฟาตีซะห์ บินแวมะยิ. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *วารสารศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 2(ฉบับพิเศษ), 156–164.
- รัตนา กลุ่มแก้ว, ธิติรัตน์ จันทะหิณ และพงษ์ธร สิงห์พันธ์ (2564). สภาพและแนวทางการบริการงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 9(35), 173–182.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2565). การบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2). เเทมการพิมพ์.
- วรภรณ์ จิตชาญวิชัย, อัจฉรา ธรรมภรณ์, ประชา ฤชตุกุล และสุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี. (2566). การบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคใต้ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(3), 350–360.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา. (2566). รายงานผลการดำเนินงานของหน่วยบริการ ประจำปี การศึกษา 2566. ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2560). *คู่มือการปฏิบัติงานหน่วยบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (ปรับปรุงครั้งที่ 1) ปีพุทธศักราช 2560*. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุธาทิพย์ ภูธรรมะ. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุพิชา คิตคำ. (2566). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผล การบริหารงานทั่วไปใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.